

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 15/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti spoločnosti F., spol. s r. o., zastúpenej spoločnosťou JUDr. P., advokát, s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. P. K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 SŽ/5/2012 z 18. apríla 2012 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti F., spol. s r. o., **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. januára 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti F., spol. s r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou JUDr. P., advokát, s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. P. K., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 SŽ/5/2012 z 18. apríla 2012.

Podľa sťažovateľky bolo konaním najvyššieho súdu porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy tým, že najvyšší súd pri rozhodovaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „rada“, ale aj „správny orgán“) sp. zn. R/74/ZŽL/03/2010 z 28. septembra 2010 potvrdil nezákonné rozhodnutie správneho orgánu, ktorým bola opätovne zamietnutá žiadosť sťažovateľky o predĺženie platnosti licencie č. R/74.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

„... Medzi stranami nie je sporné, že žiadosť o predĺženie vysielacej licencie bola podaná po uplynutí jednomesačného „časového výseku“ podľa § 52 ods. 1 pís. a) ZVR. Odporca však podľa nášho názoru nesprávne interpretoval ust. § 52 ZVR, keď so zmeškaním lehoty (pričom žiadosť bola podaná viac ako rok pred skončením platnosti pôvodnej licencie a teda RVR mala dostatok času zákonne o žiadosti rozhodnúť v lehote podľa § 52 ods. 4 ZVR) spojil zánik nároku navrhovateľa na predĺženie platnosti vysielacej licencie. Máme zato, že v prípade, ak je so zmeškaním lehoty spojený zánik práva, takýto zánik práva musí vyplývať zo zákona. V danom prípade však zákon so zmeškaním lehoty zánik práva nespája, z čoho možno vyvodiť jediný záver: že totiž RVR je povinná o žiadosti rozhodnúť, pričom primerane použije kritériá § 47 ZVR a pokiaľ žiadosť spĺňa kritériá

podľa § 47 ZVR rozhodnúť o nepredĺžení licencie môže jedine j v dvoch taxatívne uvedených prípadoch podľa § 52 ods. 5. V právnom poriadku neexistuje žiaden podklad k záveru o preklúzii práva, okrem prípadov, kedy zákon so zmeškaním lehoty zánik práva výslovne spája. Zákon však nepochybné nespája so zmeškaním lehoty podľa § 52 ods. 1 pís. a) ZVR zánik práva na predĺženie vysielacej licencie. Z uvedeného vyplýva, že aj o oneskorene podanej žiadosti musí RVR konať a rozhodnúť a to po preskúmaní kritérií uvedených v § 47, resp. § 52 ods. 5 ZVR.

Domnievame sa, že RVR si v svojom pôvodnom zamietavom rozhodnutí prisvojila právomoc, ktorú nemá, keď „analogicky“ použila ustanovenie § 48 ods. 5 ZVR, ktoré sa však vzťahuje na úplne inú situáciu: oneskorené podanie žiadosti o licenciu na terestriálne vysielanie po lehote uvedenej v základných podmienkach. Zo znenia, systematického zaradenia i účelu § 48 ods. 5 je pritom zrejmé, že sa vzťahuje na podmienky výberového konania na prvotné pridelenie voľnej licencie. Na konanie o predĺžení licencie sa vzťahuje iné ustanovenie - § 52 s primeraným použitím § 47 ZVR. Podľa nášho názoru bolo povinnosťou Odporcu, aby, rovnako ako v prípade dvoch predchádzajúcich rozsudkov v identickej veci, konštatoval nezákonnosť takéhoto postupu RVR, ktorá aplikovala nesprávny predpis a prisvojila si právomoc, ktorú podľa zákona nemá - zamietnutie žiadosti o predĺženie licencie podľa predpisu, ktorý sa nevzťahuje na konanie o predĺžení licencie. Odporca však podľa nášho názoru v zrejmom rozpore s ust. § 250j v náväznosti na ust. § 250l O. S. P. ignoroval nesprávne právne posúdenie Rady v miere, ktorú považujeme za prejav celkom zrejmej arbitrárnosti.“

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Právoplatným rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. 2 SŽ/5/2012 zo dňa 18. apríla 2012 bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 2 SŽ/5/2012 zo dňa 18. apríla 2012 sa zrušuje a vracia Najvyššiemu súdu SR na nové konanie.“

Pri zabezpečovaní podkladov na rozhodnutie veci (konkrétne vyžiadaním súdneho spisu najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ/5/2012) bolo listom predsedníčky správneho senátu

najvyššieho súdu ústavnému súdu navrhnuté odmietnuť sťažnosť sťažovateľky a oznámené, že najvyšší súd netrvá na ústnom pojednávaní veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

V súvislosti so začiatkom plynutia uvedenej dvojmesačnej subjektívnej lehoty sťažovateľka argumentuje:

„Ohľadom dodržania lehoty podľa § 53 ods. 3 Zákona č. 38/1993 Z. z. uvádzame, že Najvyšší súd SR doručoval sťažnosťou napadnuté Rozhodnutie v máji 2012 na predchádzajúcu adresu advokáta - právneho zástupcu sťažovateľa v B. Právny zástupca sťažovateľa však na uvedenej adrese od marca 2011 nesídli nemá tam ani advokátskych koncipientov, ani iných poverených pracovníkov. Rozsudok bol zrejme dobromyselne prevzatý zamestnankyňou Advokátskej kancelárie K. s. r. o., ktorá na uvedenej adrese sídli a ktorej spoločníkom (vtedy s obchodným menom Advokátska kancelária K. s. r. o.) aj bol aj právny zástupca sťažovateľa do 17. 3. 2011. Uvedené potvrdzuje aj list z Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 7. 2012, v ktorého prílohe bolo na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa doručené dňa 31. 7. 2012 aj Rozhodnutie, avšak opatrené doložkou právoplatnosti podľa domnelého doručenia na bývalé sídlo právneho zástupcu sťažovateľa - 23. 5. 2012. Sťažovateľ nenamieta, že by Najvyšší súd pri doručovaní dňa 23. 5. 2012 porušil zákon, keďže NSSR nevedel o novej adrese právneho zástupcu sťažovateľa práve v dôsledku, že pr. zástupca sťažovateľa opomenul NSSR o zmene adresy informovať, objektívnou skutočnosťou však je, že 23. 5. 2012 nebolo Rozhodnutie doručené podľa § 48 OSP a teda účinky doručenia nemohli nastať, nemohla teda nastať ani právoplatnosť a s ňou spojené začatie plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 Zákona č. 38/1993 Z. z. Nakoľko dňa 23. 5. 2012 nebolo Rozhodnutie doručené žiadnym zo spôsobov podľa § 48 ods. 5 O. S. P. (Rozhodnutie nebolo doručené ani advokátovi, ani advokátskemu koncipientovi, ani inému poverenému zamestnancovi advokáta, ale zamestnancovi tretej osoby), máme zato, že účinky doručenia nastali až doručením Rozhodnutia dňa 31. 7. 2012 a až uvedeným dňom začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti.“

Ústavný súd v záujme preskúmania okolností doručenia rozsudku prijal sťažnosť sťažovateľky uznesením na ďalšie konanie. Zo sťažnosti sťažovateľky, jej príloh a zo spisu najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že odvolanie sťažovateľky bolo jej právnym zástupcom podané na najvyššom súde 21. marca 2011 v období, keď jeho advokátska kancelária mala sídlo ešte v mieste, na ktoré mu bolo rozhodnutie doručené a ktoré v tom čase zodpovedalo adrese sídla uvedeného v obchodnom registri (B.). Najvyšší súd zasielal na uvedenú adresu

aj výzvu právnenému zástupcovi doručení 11. apríla 2011. Právny zástupca reagoval na výzvu podaním z 20. apríla 2011 uvádzajúc v podaní nezmenenú adresu. K zmene sídla advokátskej kancelárie došlo 21. apríla 2011. Právny zástupca sťažovateľky neoznámil súdu túto zmenu, a tak ďalšia korešpondencia najvyššieho súdu bola zasielaná na pôvodnú adresu jeho sídla, kde aj bola preberaná – 2. marca 2012 a 28. marca 2012. Prevzatie rozsudku najvyššieho súdu zaslané na pôvodnú adresu sídla právneho zástupcu je potvrdené nečitateľným podpisom 23. mája 2012. Právny zástupca sťažovateľky tvrdí, že pravdepodobne bola táto zásielka prevzatá jeho bývalou zamestnankyňou. Ústavnému súdu nie je známe, kedy sa rozsudok doručený na pôvodnú adresu sídla právneho zástupcu dostal do dispozície sťažovateľky. Na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky mu bol najvyšším súdom opätovne na adresu jeho nového sídla doručený 31. júla 2012 rozsudok.

Sťažovateľka uviedla, že písomnosť (rozhodnutie) jej mala byť doručená podľa ustanovenia § 48 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku [ďalej len „OSP“ (správne mal byť uvedený pravdepodobne § 48 ods. 4 OSP, pretože toto ustanovenie pojednáva o doručovaní advokátovi, citované ustanovenie sa však dotýka doručovania notárovi)]. Citované ustanovenie sa dotýka doručenia rozhodnutia advokátovi, sťažovateľka však v konaní už bola zastúpená advokátom, ktorý bol podľa výpisu z obchodného registra od 25. januára 2006 do 17. marca 2011 členom právnickej osoby a na vec sa vzťahovalo doručovanie podľa ustanovenia § 48 ods. 1 OSP, pričom zmenu všeobecnému súdu, ktorý rozhodoval podľa platného právneho stavu, neoznámil.

Sťažovateľka nevyužila možnosť úspešne brániť svoje práva a reagovať na zmenu svojho zastúpenia, a tým aktívne brániť svoje práva tak, aby prispela k rozhodnutiu v merite veci.

Po posúdení okolností doručovania sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že z platnej právnej úpravy, resp. z argumentačného priestoru jej vymedzeného je podľa presvedčenia ústavného súdu nevyhnuté určenie začiatku plynutia uvedenej subjektívnej lehoty interpretovať rigorózne, t. j. takou dikciou, že sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia pri rešpektovaní objektívneho hľadiska

vychádzajúceho z požiadavky, že sťažovateľka musí venovať okolnostiam, ktorými mohli byť porušené jej základné práva alebo slobody, náležitú pozornosť. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta.

Keďže lehotu uvedenú v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemožno odpustiť, pričom sťažovateľke táto lehota do dňa podania jej sťažnosti na poštovú prepravu preukázateľne uplynula, ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2013